MALTA

QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA

ONOR. IMHALLEF
PACE RAYMOND C.

Seduta ta' 31 ta' Ottubru, 2002

Citazzjoni Numru. 890/2001/1

Lucienne Barka

vs

Dr Beppe Fenech Adami u l-P.L. Luisa Tufigno li b'digriet tal-5 ta' Gunju 2001 gew nominati bhala kuraturi deputati sabiex jirraprezentaw lill-assenti Mabrouk Barka

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici a fol. 1 fejn gie premess:-

Illi l-attrici zzewwget lill-konvenut Mabrouk Barka fit-12 ta' Novembru, 1999, mill-liema zwieg ma twieldux tfal.

Illi l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja

mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha;

Illi l-kunsens tal-partijiet kien inkiseb bl-eskuzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew wahda aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga;

Illi l-kunsens tal-partijiet kien marbut ghall-kondizzjoni li tirreferi ghall-futur hekk kif ser ikun pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Illi ghalhekk l-imsemmi zwieg huwa null skond it-termini tal-**artikolu 19 (1) (g) u/jew (d) u/jew (f) tal-Att XXXVII tan-1975 li Jirregola z-Zwigijiet.**

Illi l-istess attrici talbet li l-konvenuti kuraturi deputati jghidu ghaliex m'ghanhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg ikkuntrattat bejn l-attrici u l-konvenut huwa null u bla effett.

L-ispejjez kontra l-konvenut li huwa ngunt sabiex jidher in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol 3 tal-process;

Rat il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol 4 u 5 tal-process;

Rat id-digriet tal-Qorti tal-5 ta' Gunju 2001 fejn gew nominati Dr Beppe Fenech Adami u l-PL Luisa Tufigno bhal kuraturi deputati biex jirraprezentaw lill-assenti Mabrouk Barka.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti kuraturi deputati tal-15 ta' Jannar 2002 fejn gie eccepit:

Illi huma mhumiex edotti mill-fatti li taw lok ghal din il-kawza.

Illi huma jirrizervaw illi jipprezentaw eccezzjonijiet ulterjuri jekk u meta huma jkunu gew edotti mill-fatti.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenuti.

Rat il-verbal tas-7 ta' Mejju 2002 fejn inghata digriet tal-affidavit tal-partijiet u l-kawza giet differita ghas-sentenza ghall-31 ta' Ottubru 2002.

Rat in-nota tal-attrici tal-14 ta' Gunju 2002 fejn gew prezentati tlett affidavits, ta' Lucienne Barka, Michelle Milad u Lorraine Borg.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. <u>KONSIDERAZZJONIJIET</u>

Illi din hija kawza fejn l-attrici qed titlob li z-zwieg taghha mal-konvenut jigi ddikjarat null u bla effett stante li qed issostni li l-istess zwieg kien vizzjat peress li l-partjiet kellhom difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u/jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tieghu; rabtu l-kunsens taghhom ghal kundizzjoni li tirreferi ghall-futur; l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizjat peress li kien inkiseb bl-esklussjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga u dan kollox ghat-termini tal-**artikolu 19 (1) (g)** u/jew **(d)** u/jew **(f)** tal-**Att XXXVII tal-1975 li Jirregola z-Zwigijiet.**

Illi ma jidhirx li l-konvenut *tramite* l-kuraturi deputati li qed jirrapprezentawh ipprovdew eccezzjonijiet fil-meritu ghall-istess talba, pero' gie ritenut diversi drabi nkluz fis-sentenza **"Rose Titouah vs Dr Joseph Mario Sammut pro et noe"** (Cit Nru 1567/99/RCP – Deciza 13 ta' Gunju, 2002) li anke f'kaz ta' nuqqas ta' kontestazzjoni w addirittura f'kazijiet fejn ikun hemm ammissjoni xorta wahda jrid jigi stabbilit li hemm bazi reali u legali sabiex tigi milqugha t-talba attrici ghall-annullament taz-zwieg.

Illi nfatti fil-kawza fl-ismijiet **“Albert Grech vs Josette Grech”** (P.A. (RCP) 30 ta’ April 2002) inghad illi:-

“Illi qabel xejn ghandu jigi osservat li f'din il-kawza l-konvenuta tidher li qed tammetti ghat-talbiet attrici, izda kif gie ritenut fis-sentenza ***“Alexandra sive Sandra Farrugia vs Raymond Farrugia (A.C. 15 ta’ Jannar, 2002 - Citaz. Nru: 165/95/VDG”*** *anke fil-kaz ta’ “ammissjoni ta' xi talba jew ohra, din il-Qorti ma kinetx tkun ezonerata milli tisma', u naturalment tezamina u tivvaluta, il-provi sabiex tassigura ruhha li hemm bazi legali ghall-annullament mitlub (ara* ***“Angela Spiteri xebba Selvaggi vs Joseph Spiteri”****, (Prim'Awla, 4 ta' Novembru 1994);* ***“Carmel sive Charles Camilleri vs Teresa Camilleri”,*** *(Prim'Awla, 3 ta' Ottubru 1995);* ***“Evelyn Agius vs John Borg”****, (Prim'Awla, 4 ta' Ottubru 1995);* ***“Emanuel Camilleri vs Carmen Camilleri”****, (Prim'Awla, 10 ta' Novembru 1995****); “Isabelle Zarb vs Stephen Attard”****, (Prim'Awla, 21 ta' Novembru 1995);* ***“Terrence Richard vs Maria Concetta Richard nee' Goodlip”****, (Prim'Awla, 22 ta’ Frar 1996);* ***“Alfred Tonna vs Maria Tonna”****, (Prim'Awla, 31 ta’ Jannar 1996);* ***“Bernardette Debono xebba Gauci vs Mario Debono”****, (Prim'Awla, 16 ta’ Settembru 1996)”.*

B. KONSIDERAZZJONIJIET TA’ DRITT U FATT.

Illi fil-premessi tac-citazzjoni l-attrici hija qalet li l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha liema premessa qeghda tirreferi ghall-artikolu **19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

Illi fl-istess premessi jinghad, l-attrici sostniet illi l-kunsens tal-konvenut nkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu u tal-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg, liema premessa qeghda tirreferi ghall-artikolu **19 (1) (f) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

Illi l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jinqraw hekk kif gej:

"Artikolu 19 (1) *B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, iz-zwieg ikun null:-*

(d) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha impossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

(f) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."

Illi din il-Qorti sejra tghaddi biex tezamina n-nullita` taz-zwieg *o meno* taht dawn iz-zewg sub-incizi separatament, u fl-ewwel lok, taht **l-artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi artikolu **19 (1) (d) tal-Kap 255** jghid illi z-zwieg ikun null jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi ghar-rigward tal-istess **artikolu 19 (1) (d)** mill-provi migbura jirrizulta li l-kontendenti, qabel ma zzewgu, ma kkunsidrawx bis-serjeta` l-valuri u l-principji tal-hajja mizzewga. Fil-fatt inghad li l-kuncett ta' d-diskrezzjoni ta' gudizzju **"***supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess* a *critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly"*.

"Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality. Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 Sabattani held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he has not, then he suffers from 'amentia', not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage … … ... Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity … …".

Illi ***G. Veness,*** kif ikkwotat minn ***N. Picard in "*l'immaturite" et le consentement matrimonial*"*** (pg. 54-55***)*** jghid is-segwenti:-

"The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple's equilibrium, the relation of behavioural disorders to the 'ius in corpus and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life."

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga` kellha okkazzjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi **"Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg"** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000); **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002); **"Ali Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002; **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002; **"Romina Zammit vs Paul Zammit"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi f'dawn is-sentenzi, u fid-decizjoni **"Josette Lungaro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwenti espozizzjoni ta' ***Viladrich*** li jghid:-

"Thus, there is grave lack [of discretion of judgment] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. ***(Viladrich, P.J.*** **"Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated"** *(Montreal, 1993) p. 686).*

Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

*"Kwantu ghall-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap 255**, dawn l-obligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these*

essential characteristics". (***Vidadrich, P.J***. *op. cit*., p. 687).

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *("colorem habens, substantiam vero nullam")* kif ukoll dak parzjali *(colorem habens, substantiam vero alteram)* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frasi "*eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ippruvat il-'*finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine".*** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A. 14 ta' Awissu 1995) il-Qorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jghati l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att posittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu".

Illi kif gie insenjat fid-decizjoni fi-ismijiet **"Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et",** (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol.X p.912):-

"a poter dedursi la invalidita dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' 'fictio seu ostensio falsi pro vero'.

Illi fil-kawza **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li *"meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, alavolja hu kapaci jghati l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cioe', issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cioe' saret simulazzjoni parzjali".*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel mal-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 inghad li *"wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta' l-kunsens tieghu kien gja mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma xi wahda jew aktar millobbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi tal-annullament taz-zwieg".*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot l-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il--Prim'Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubilita' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied"*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*"consortium vitae"* tikkomprendi zewg elementi u cioe' l-imhabba konjugali u

r-responsabilita` tal-familja. Kif qalet il-Prim'Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-"consortium vitae" hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-"consortium vitae" tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabilita' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indossubilita` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta' u formazzjoni tal-familja. Il-Ligi Maltija tippresuponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' indossolubilita' fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, **J*. Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power".*

Illi wkoll, ***D.J. Burns*****,** fii-kummentarju tieghu (***D.J. Burns***, "**Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions**. **A Historical Synopsis and Commentary".** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indossolubilita') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."*

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li inghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe`:-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mil-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci

li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero' fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-omissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cioe' issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori iz-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cioe' saret simulazzjoni parzjali".

Illi applikati dawn il-principji ghall kaz in ezami jirrizulta li l-attrici ltaqghet mal-konvenut assenti meta hija kellha hmistax-il sena u nofs u beda' jghix mal-familjari taghha ghaliex hija kienet heddet lill-genituri taghha li jekk ma jsirx hekk hija kienet ser titlaq mid-dar.

Illi dan il-konvenut la kellu fejn joqghod, la kellu mpjieg, u lanqas setgha jibqa' hawn Malta, w allura l-attrici li ammettiet li kienet infattata bih, kienet accettat li tizzewgu hekk kif taghlaq is-sittax il-sena u hekk ghamlet fid-9 ta' Settembru 1999 bir-rit mussulman, u fit-12 ta' Novembru 1999 bir-rit civili Malti. Peress li l-konvenut beda jahdem ftit marru jghixu f'appartament f'Bugibba li krew ghal dan l-iskop.

Illi pero' hekk kif ghamlu dan, l-konvenut waqaf jahdem u beda jixrob u jqatta' hafna hin mal-hbieb tieghu li jgib id-dar; mhux biss izda beda jsawwat lill-attrici u anke lil ohta li kienet tmur tghinha ghaliex ma kienx ihalli lill-martu tohrog barra lanqas biex tmur ghand ommha. Darba marru diskoteka fuq insistenza tieghu u wara akkuza lill-attrici li kellha relazzjoni m'iehor u sahansitra beda jsawwatha, kisser hgiega u ghamililha ma ghonqa. Hija harbet mid-dar wara biss tlett (3) xhur taz-zwieg u ma regghetx lura; wara l-konvenut qata' qalbu u mar lura l-Libja, fejn jidher li ghadu hemm sallum.

Illi din il-versjoni hija kkororrborata minn ohtha Michelle Malad, u ommha Lorraine Veronica Borg, fl-affidavits rispettivi taghhom tad-29 ta' April 2002, u minn din ix-xhieda kollha jirrizulta li l-istess konvenut izzewweg lill-attrici sabiex ikun jista' jghix u jahdem Malta u xejn izjed, stante li kemm qabel u kemm wara iz-zwieg, huwa qatt ma tratta lill-istess attrici bhala mara, izda letteralment

bhala skjava tieghu, u hekk baqa' jaghmel sakemm l-attrici, wara biss tlett (3) xhur taz-zwieg, li fihom hlief xorb, laqghat mal-hbieb u agressjoni fuq l-attrici ma kienx hemm, telqet mill-flat mikri lilhom, peress li kien sawwatha u anke kisser hgiega u qeghda ma ghonqa.

Illi l-attrici min-naha taghha kellha biss sittax il-sena, u kienet ammettiet hija stess li kienet infattwata b'dan ir-ragel, tant li naqset li tara dak li kien ovvju ghal kulhadd, u cjoe' li l-konvenut ma kellu responsabbilta' ta' xejn, la ried jahdem, jiehu l-flus minghandha u l-familjari taghha, bla ebda pjan ta' futur ta' xejn, u mohhu biss biex hija zomm il-weghda taghha u tizzewgu biex ikun jista' jghix gjo Malta.

Illi taht certu aspett huwa inkredibbli kemm kazi kien hawn bhal dawn, u sfortunatament ikun hemm kemm ikun hemm kazi, jidher li certu tfajliet Maltin, jibqghu jaqghu taht din it-tentazzjoni, u jagixxu biss fuq infatwazzjoni, u xorta jizzewwgu nies bhal konvenut, li l-iskop uniku tieghu kien biss sabiex jottjeni ic-cittadinanza u jkun jista' jghix hawn Malta, u litteralment jisfrutta lill-attrici jekk mhux ukoll il-familjari taghha.

Illi mhux hekk biss izda nonostante dak li l-attrici u l-familja taghha ghamlet mieghu, l-konvenut hallasha billi sawwat lill-attrici, heddida u wkoll tratta lil mara bhala oggett, li qeghda hemm biss biex tibqa' sottomessa hekk ghalih, u certament li f'dan il-pajjiz civili u demokrattiku, bid-difetti tieghu kollha, dan l-agir ma ghandux u ma jistax jigi ttolerat, iktar u iktar meta jnizzel b'dan il-mod id-dekor u rispett lejn il-mara, iktar serju meta hawn qed nitkellmu dwar l-attrici li hija martu.

Illi dan l-attegjament tal-konvenut jista' jissejjah kollox barra dak ta' ragel mizzeweg, u certament li dan hekk imsejjah zwieg huwa biss wiehed tal-isem u jidher car li l-konvenut qatt ma kellu la l-intenzjoni u lanqas il-kunsens serju li jittratta lill-attrici bhala martu u li jkollhu familja jew almenu jghix ma martu bhala familja, izda dahal biss ghaz-zwieg ghall skopijiet egoistici tieghu u xejn izjed.

Illi min-naha taghha l-attrici tenut kont tac-cirkostanzi tal-kaz, kif minnha stess irrakontati, lanqas biss kellha idea x'inhu l-veru zwieg, u dan ma huwiex kaz biss ta' nuqqas ta' maturita', izda kawza ta' infatwazzjoni serja taghha fuq il-konvenut, li ghamilha mpossibbli ghaliha li jkollha kunsens validu ghaz-zwieg, anke fil-mument tac-celebrazzjoni tieghu. Dan ghaliex kien jidher car mill-ewwel li l-konvenut ma kellu l-ebda intenzjoni li jghix u jassumi r-responsabbiltajiet ta' ragel ta' familja, tant li kienet l-attrici li ipprovdietlu flimkien mal-familja taghha post fejn joqghod, biex jiekol u biex jghix, minghajr ma' l-konvenut kwazi ghamel xejn. Dan l-attrici bl-infatwazzjoni li kellha lanqas biss ikkonsidratu, u mhux biss izda meta kien ovvju li huwa ried jizzewwigha ghall-iskopijiet tieghu, hija rat kif ghamlet u kkuntentatu, biex imbaghad ezatt maz-zwieg, il-konvenut beda mill-ewwel jimmaltrattaha b'mod tassew ikrah u incivili.

Illi f'dan ir-rigward, issir riferenza ghal dak li qalet din il-Qorti kif diversament presjeduta fis-sentenzi fl-ismijiet **"Josephine Grech vs Mahmoud Awwada sive Mahmoud Ali Ibida"** (P.A. (N.A.) 10 ta' Ottubru 1995) u **"Miriam Ramadan Mabrouk xebba Psaila vs Lovay Ramadan Wahba Mabrouk"** (P.A. (N.A.) 16 ta' Jannar 1998) u cioe' li:-

"meta l-unika skop tal-kontraent ikun li jibqa' Malta biex jahdem u eventwalment jikseb ic-cittadinanza, hu jkun qieghed pozittivament jeskludi z-zwieg innifsu, b'mod li jkun hemm simulazzjoni totali. Naturalment, f'dawn il-kazijiet wiehed m'ghandux jistenna li jsib prova diretta tas-simulazzjoni, fis-sens ta' xi dikjarazzjoni esplicita ta' l-intenzjoni ta' dak li jkun, pero' tali intenzjoni tista' tigi manifestata wkoll implicitament .

Illi fi kliem il-gurista ***Castano***:-

"… l'atto posittivo della volonta' non s'identifica con l'intenzione espressa o esplicita, ma l'atto della volonta' puo' essere posittivo ed essere manifestato implicitamente. Infatti con il Prof. Gangoiti crediamo che l'atto posittivo richiesto dal canone puo' essere amesso

anche con intenzione implicita, vale a dire mediante il modo di comportarsi del soggetto che esclude, o mediente l'insieme di circostanze della vita del medesimo soggetto. La volonta', oltre il modo espresso o esplicito di esprimersi, ha ancora altri modi di manifestarsi. E' per questo che la volonta' puo' essere ritenuta una facolta' poliglotta e quindi parla atraverso molteplici linguaggi, senza che sia necessario che lo faccia espressamente".

"Huwa ghalhekk li jinkombi fuq il-Qorti li thares lejn ic-cirkostanzi kollha kemm dawk antecedenti, kif ukoll dawk konkomitanti u sussegwenti, ghall-ghoti tal-kunsens matrimonjali, u tinterpretahom b'doza qawwija ta' buon sens, biex tista' tasal, imqar sal-grad ta' probabilita', li kien hemm l-eskluzjoni posittiva imsemmija".

Illi fis-sentenza tal-10 ta' Marzu, 2000, fil-kawza fl-ismijiet **"Pauline Ahmed nee' Bugeja vs Shafik Farid Shafik Ahmed"** (P.A. (VDG) Citaz. Numru 171/95 VDG), din Qorti kif diversament presjeduta ccitat lill-gurista ***Francesco Bersini*** li jispjega:-

"Chi ad esempio intende un fine estrinseco al matrimonio in modo tale da escludere con atto posittivo di volonta' lo stesso matrimonio, che per lui e' una pura formalita' vuota e senza senso, evidentemente fa del matrimonia un rito vano. In tal modo contrae invalidamente colui che, escludendo con atto posittivo di volonta', almeno implicito, lo stesso matrimonio, si sposa unicamente ed esclusivamente per un fine estrinseco, cioe' diverso dal matrimonio, fine che egli intende come oggetto esclusivo del consenso. Per esempio: avere una dote, evitare il servizio militare, adire una eredita', scopi di libidine, ecc … L'esclusione del matrimonio si puo' verificare sopratutto in persone che si sposano sotto la pressione del timore grave, o che strumentalizzano, con estrema leggerezza e malizia, il-matrimonio simulato per raggiungere altri fini intesi con volonta' prevalente, come potrebbero essere I miraggi di un vantaggio economico …." (**Il Diritto Canonico Matrimoniale**, Elle Di Ci (Torino), 1994, pp. 113-114).

Illi huwa sintomatiku wkoll li wiehed jirreferi ghas-sentenzi **"Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim"** (P.A. (N.A.) 31 ta' Mejju 2000) u **"Carmen El Shimi gja Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi"** (P.A. (N.A.) 20 ta' Gunju 2000) u **"Marica mart Farhat Ben Mohammed Bouchhioua nee' Cernigliaro vs. Farhat Ben Mohammed Bouchhiuoua."** (P.A. (RCP) tal-1 ta' Ottubru 2002) fejn inghad li fiz-zwieg ta' konvenjenza illi l-iskop uniku tieghu huwa biss biex il-konvenut jakkwista c-cittadinanza Maltija jew/u d-dritt li joqghod u jirrisjedi hawn Malta, dak il-kunsens ikun simulat peress li eskluda pozittivament iz-zwieg innifsu, u ghalhekk ma hemm l-ebda dubju li dan jaqa' taht id-disposizzjonijiet tal-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi b'riferenza ghat-talba ghall-annullament taz-zwieg li jaqa' taht id-diposizzjoni tal-**artikolu 19 (f) tal-Kap 255,** jirrizulta mill-provi prodotti li l-konvenut qatt ma kellu intenzjonijiet serji dwar l-istess zwieg tant li l-unika konsiderazzjoni tieghu kienet biss li jivvantaga ruhhu mill-attrici sabiex jizzewwigha u jghix hawn u ma kellu l-ebda intenzjoni f'mohhu li jghix u jkollu familja mal-attrici u ghalhekk ittiehdet ukoll din id-decizjoni minn din il-Qorti.

Illi ghalhekk it-talba attrici ghandha tigi milqugha.

<u>III. KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati 'nkwantu l-istess huma kontrastanti ghat-talba attrici, **tilqa' t-talba attrici** b'dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg ikkuntrattat bejn l-attrici u l-konvenut huwa null u bla effett u dan *ai termini* tal-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Bl-ispejjez kontra l-konvenut, filwaqt li l-kuraturi deputati ghandhom dejjem jithallsu skond il-ligi.

Moqrija.

Onor. Imhallef Raymond C. Pace LL.D.
31 t'Ottubru 2002

Josette Demicoli.
Deputat Registratur.
31 t'Ottubru 2002